

Dodávky zbraní na Ukrajinu v roku 2022, podľa prieskumu Groupe de recherche et d'information sur la paix et la sécurité

- CZ24 News | 10. ledna 2023

EU: Nezávislá výskumná skupina Groupe de recherche et d'information sur la paix et la sécurité. Armement, désarmement et prévention des conflits (Skupina pre výskum mieru a bezpečnosti. *Vyzbrojovanie, odzbrojovanie a predchádzanie konfliktom*) so sídlom v Bruseli vydala 27. decembra 2022 publikáciu [Zbrane dodávané na Ukrajinu od januára 2022. Databáza a informačný list](#). Vzhľadom na to, že toto pracovisko, ktoré sa v skratke označuje ako GRIP, je veľmi málo známe, ešte predtým, ako prejdeme k obsahu publikácie, ho krátko charakterizujeme.

Stručne o inštitúcii

GRIP založil v roku 1979 Bernard Adam (*1950), ktorý vyštudoval ekonómiu na Katolíckej univerzite v belgickom meste Louvain. Angažoval sa v organizácii Kresťanské hnutie za mier (Mouvement Chrétien pour la Paix), v ktorom ako odporca povinnej vojenskej služby vykonal aj civilnú službu. Do roku 2010 bol riaditeľom GRIP. Má za sebou bohatú publikačnú a popularizátorskú činnosť a stále je aktívny v elektronických i printových médiách.

Pracovisko spočiatku skúmalo najmä otázky rovnováhy síl medzi Východom a Západom. V 80. rokoch minulého storočia sa stalo známym analýzami a informačnými prehľadmi o pretekoch v zbrojení. Po rozpade bipolarity sa v novom geostrategickom prostredí zameralo na širšie chápané bezpečnostné otázky najmä v oblasti zbrojenia a odzbrojenia, predchádzania konfliktom a európskej integrácie v obrane a bezpečnosti.

V súčasnosti sa zaoberá najmä problémami:

- prevencie a riešenia ozbrojených konfliktov,
- šírenia ručných zbraní a kontroly transferov zbraní,
- obrany a európskej integrácie,
- nešírenia zbraní hromadného ničenia,
- konfliktov a ich pôsobenia na životné prostredie.

Výsledky výskumnej práce GRIP sa prezentujú v troch druhoch textov:

- správy, ktoré sú najdôležitejším výstupmi s relatívne komplexnou charakteristikou skúmanej témy,
- analytické poznámky (zhruba na 12 - 20 stranách) k vybraným témam,
- krátke poznámky (poskytujú rýchle a relevantné informácie o aktuálnych témach)

Väčšina týchto textov je dostupná na [webovej stránke](#).

Na čele GRIP je v súčasnosti Yannick Quéau (na webovej stránke pracoviska sa stručne charakterizujú jeho odborné aktivity a zo životopisu je uvedené len to, že je absolventom Quebeckej univerzity v Montreale a pôsobil v Kanade). Na pracoviska je 8 ďalších interných (zameraných na dve

základné oblasti: zbrojenie a Afrika) a 26 spolupracujúcich výskumníkov (chercheurs associés). Skupina spolupracuje s OSN, EÚ, ministerstvami obrany, resp. ministerstvami zahraničných vecí v Belgicku, Francúzsku a Luxembursku a mnohými medzinárodnými organizáciami a výskumnými organizáciami v bezpečnostnej oblasti, najmä vo frankofónnych štátoch. Je však medzi nimi aj SIPRI v Štokholme, Medzinárodné stredisko pre štúdium konfliktov v Bonne (Bonn International Centre for Conflict Studies), nemecká Nadácia Friedricha Eberta, Oxfam International (celosvetové hnutie ľudí, ktorí spolupracujú na ukončení nespravodlivosti chudoby) a i. Odborníci pôsobiaci v GRIP publikovali mnoho knižných publikácií a časopiseckých článkov. Dovoľme si politicky nekorektnú poznámku, že napriek tomu, že ide o pracovisko, ktoré je prozápadne orientované a používa aj takú terminológiu, nájdeme v jeho výsledkoch veľa myšlienok a hodnotení, ktoré sa odlišujú od sprofanovaných záverov o bezpečnosti v súčasnom svete od anglosaských inštitúcií a médií hlavného prúdu.

Stručne o obsahu publikácie

Publikácia je v origináli nazvaná *Les armes livrées à l'Ukraine depuis janvier 2022. Base de données et fiche d'information*. Pripravila ju skupina piatich výskumníkov (Camello María, David Clément, Oblette Julien, Quéau Yannick a Vercammen Makahil). Na webovej stránke pracoviska sú k dispozícii jej časti: metodológia vo francúzskom a anglickom jazyku, databáza zbraní, dodaných na Ukrajinu (v Exceli) vo francúzskom jazyku a informačný list vo francúzskom a anglickom jazyku.

Ide už o druhú publikáciu na túto tému v tomto roku. Prvou bola *Ukrajina: európsky rámec pre vývoz zbraní je ohrozený?*, ktorú pripravili Georges Berghezan a Yannick Quéau 12. júla 2022 (v origináli *Ukraine: le cadre européen des exportations d'armes en péril?*)

V publikácii *Zbrane dodávané na Ukrajinu* sú zachytené dodávky zbraní na Ukrajinu od 1. januára do 30. novembra 2022, pričom sa upozorňuje, že ide len o údaje z otvorených zdrojov. Ak by sa podľa autorov dali zistiť všetky dodávky, zrejme by niektoré údaje vyzerali ináč.

S termínom od 1. januára sa pracuje preto, lebo podľa autorov už vtedy boli „americké úrady presvedčené o vojenských zámeroch Ruska.“ Toto konštatovanie naznačuje, že Rusko sa mohlo cítiť ohrozené aj tým, že na Ukrajinu sa už dávnejšie vo veľkom dodávali zbrane z USA a ďalších štátov NATO. V tejto súvislosti sa s určitou dávkou pravdepodobnosti dala predpokladať aj príprava útoku Ukrajiny na Donbas.

V informačnom liste sú zhrnuté základné fakty o dodávkach zbraní na Ukrajinu od 1. januára do 30. novembra 2022. Sú to:

- celková odhadovaná hodnota dodávok vojenského materiálu bola 33,2 miliardy USD, z čoho 32,3 miliardy USD pochádzalo z 27 členských štátov NATO,
- na dodávkach vojenského materiálu sa zúčastnilo 22 členských štátov EÚ, pričom celková hodnota týchto dodávok sa odhadovala na 9,66 miliardy USD; na financovanie týchto dodávok EÚ vynaložila približne 3,2 miliardy USD z Európskeho mierového nástroja,
- najväčším vývozcom zbraní na Ukrajinu boli USA s odhadovanou celkovou hodnotou 18,1 miliardy USD.

Na dodávkach vojenského materiálu na Ukrajinu sa podieľalo týchto 22 členských štátov EÚ, ktoré sú zoradené podľa ich odhadovanej výšky v USD: Nemecko (4 127 891 000), Poľsko (2 318 500 000), Holandsko (837 046 000), Švédsko (484 574 000), Taliansko (470 835 000), Lotyšsko (299 640 000), Estónsko (272 920 000), Francúzsko (219 727 000), Dánsko (176 177 000), ČR (150 696 000), ČR (150 696 000), Fínsko (147 121 000), Litva (119 208 000), Chorvátsko (18 417 000), Belgicko (9 514 000), Slovensko (5 040 000). O dodávkach z Bulharska, Luxemburska a Španielska neboli poskytnuté žiadne finančné informácie. Cyprus, Írsko, Maďarsko, Malta a Rakúsko neposlali nijaký vojenský materiál.

Presnú hodnotu dodávok nemožno podľa autorov určiť, lebo príslušné orgány členských štátov nie vždy zverejnili finančné informácie o nich. Najviac informácií o finančnej výške dodávok vojenského materiálu na Ukrajinu oznámili Nemecko, Holandsko a Poľsko. Autori publikácie v tom vidia čiastočne dôvod, prečo sa tieto štáty objavujú ako hlavní vývozcovia zbraní na Ukrajinu z EÚ.

Zo Slovenska boli uvedené tieto položky dodávok: protiletadlové raketové komplety (bez uvedenia počtu, 27. februára), ručné protitankové granátomety (bez uvedenia počtu, 27. februára), munícia do mínometov (12 000 ks, 27. februára), systém protivzdušnej obrany S-300 (bez uvedenia počtu, 8. apríla), húfnica Zuzana 2 (8 ks, 16. mája), vrtuľník Mi-17 (4 ks, 19. júna), vrtuľník Mi-2 (1 ks, 19. júna), lietadlo MiG-29 (bez uvedenia počtu, 13. augusta), ľahké obrnené BVP-1 (30 ks, 24. augusta), ľahké obrnené BVP-1 (30 ks, 29. novembra). Okrem toho bez uvedenia dátumu a počtu to bola aj (delostrelecká) munícia 155 mm. Ani v jednom prípade nebola uvedená finančná hodnota dodávky. Pri finančnom odhade dodávok zo Slovenska sa vychádzalo z vyjadrenia ministra obrany SR Jaroslava Naďa 28. februára, keď oznámil dodávky vojenského materiálu na Ukrajinu v hodnote 5 miliónov USD.

Ilustračná snímka: www.pixabay.com

Vzhľadom na charakter príspevku nebudeme údaje v dokumente overovať ani dopĺňať ani v prípade Slovenska, ani v prípade iných štátov. Okrem toho sa od 1. decembra 2022 objavilo mnoho rôznych informácií o ďalších dodávkach.

Vo vzťahu k Slovensku poznamenáme, že skutočná finančná hodnota uvedených dodávok mnohonásobne prevyšuje sumu, uvedenú v publikácii. Hodnota S-300, vrtuľníkov, lietadiel, BVP-1, Zuzán-2 a ďalšieho materiálu ide do mnohomiliónových súm v USD. Aj tento príklad dokazuje pokrytecký charakter súčasnej vlády (dnes už v demisii), ktorá občanov pod rôznymi zámienkami nechce pravdivo informovať.

Vojenský materiál na Ukrajinu dodalo okrem členských štátov EÚ ďalších 13 štátov. Z nich je sedem v NATO. Po USA to boli so sumami v USD Veľká Británia (3 509 475 000), Kanada (1 207 000 000), Turecko (275 000 000) a Nórsko (193 010 000). O dodávkach z Albánska a Severného Macedónska nie sú údaje. Zo štátov NATO vojenský materiál na Ukrajinu nedodalo len Maďarsko (Island, ktorý nemá vojsko, medzi ne nemožno počítať).

K štátom, ktoré nie sú v EÚ ani v NATO, dodala na Ukrajinu vojenský materiál ešte Austrália (217 600 000 USD). O finančnej hodnote dodávok z Bosny a Hercegoviny, Izraela, Jordánska, Pakistanu a Tchaj-wanu tiež nie sú údaje.

Zhrnieme, že na dodávkach vojenského materiálu na Ukrajinu sa do konca novembra 2022 podieľalo celkom 35 štátov.

O trendoch, ktoré by sa podľa publikácie mali sledovať

Úvahy o tom, ktoré trendy by sa podľa publikácie mali sledovať, sú analyticky hodnotnejšie a zaujímavejšie ako samotné údaje o finančnej hodnote dodávok, poskytnutých členskými štátmi.

Tvorcovia poznamenávajú, že s finančnými údajmi by sa malo narábať opatrne, lebo nie sú ani kompletne, ani úplne overiteľné. Okrem toho nie je známa ani jednotková hodnota vyvázaných položiek, ktorých je veľa a aj značne odlišných.

Zdôrazňuje sa, že tento typ ozbrojeného konfliktu si vyžaduje veľké zásoby obrnených vozidiel, delostrelectva a munície, ako aj protitankových a protiletadlových systémov (vrátane prenosných). Po čerpaní zo svojich zásob môžu najmä európske armády, ktoré sa nepripravili alebo rýchlo neprispôbobi tejto situácii, čeliť finančným a logistickým ťažkostiam pri súbežných dodávkach na Ukrajinu a dopĺňaní vlastných zásob.

Do konca prvého polroka 2023 by sa mali zverejňovať výročné správy o vývoze zbraní a vojenského materiálu, či už podľa Zmluvy o obchode so zbraňami, v rámci EÚ i na vnútroštátnej úrovni, ktoré by mohli poskytnúť viac informácií aj o dodávkach na Ukrajinu. Treba však počítať s tým, že to bude tiež podmienené úrovňou transparentnosti, s ktorou súhlasili štáty vyvážajúce zbrane.

Ak bude konflikt pretrvávať, ukrajinské ozbrojené sily a štáty, ktoré im dodávajú zbrane, budú čeliť značným problémom. Okrem „množstevných“ požiadaviek bude po mesiacoch využívania materiál opotrebovaný. Aby sa udržal v prevádzkyschopnom stave, bude potrebná okrem údržby aj oprava, výmena niektorých častí a pod. Kapacity vojenského priemyslu Ukrajiny sú obmedzené. Riešenie týchto logistických a priemyselných požiadaviek na ukrajinskom území je ťažko uskutočniteľné, nehladiac na špecifiku činností a súčiastok, potrebných na udržanie vybavenia vyrobeného NATO, v bojaskopnom stave. Bude sa to musieť vykonávať v zahraničí a tak, aby sa to nepriaznivo neprejavilo na situácii na fronte.

Tlak na štáty, dodávajúce vojenský materiál na Ukrajinu, bude narastať. Budú potrebné citlivé rozhodnutia vzhľadom na to, že dodávky znížili zásoby vo viacerých týchto štátoch na úroveň, ktorá sa niekedy považuje za kritickú. Schopnosť naďalej dodávať zbrane v rovnakom rozsahu a zároveň dopĺňať svoje národné zásoby bude výzvou pre priemysel aj rozpočet. Neexistuje záruka, že všetky úlohy bude možné splniť.

Najväčšiu pozornosť si však zasluhuje riziko zneužitia zbraní, dodaných na Ukrajinu, v blízkej alebo vzdialenej budúcnosti. Možno sa obávať, že podmienky, za ktorých sa uskutočnila masívna a rýchla dodávka zbraní na Ukrajinu, neumožňovali adekvátne predvídať riziká, že zbrane získajú rôzne subjekty mimo vojska. Začínajú sa podnikať kroky na zmiernenie rizík, spojených s vyslaním takého množstva rôznych zbraní do štátu vo vojne, ktorý sa už v čase mieru vyznačoval vysokou mierou korupcie a pochybných praktík v obchode so zbraňami. Toto konštatovanie je však nielen oneskorené, ale nie je ani jasné, ako efektívne budú opatrenia pri zmiernovaní rizík, aby sa tieto zbrane nedostali do nesprávnych rúk.

Záverom zamyslenie aj z iného uhla pohľadu

Zopakujeme, že nejde o úplný pohľad na sledovanú problematiku. Autori uvádzajú, že publikácia by mala pomôcť verejnosti, ktorá už tému pozná alebo má záujem o dodatočné nezávislé informácie o dodávkach zbraní na Ukrajinu. V kontexte informačnej vojny treba vidieť, že mnoho vyjadrení o dodávkach zbraní na Ukrajinu predstihuje ich realizáciu a môže sa odlišovať od skutočnosti. A to radšej ani nebudeme komentovať nechutné výroky ukrajinských vodcov, ktorí politicky i diplomaticky „neštandardným“ spôsobom nútia, aby všetky štáty sveta dodávali Ukrajine zbrane v záujme víťazstva jej podivnej „demokracie“ nad Ruskom.

Aktuálne poznamenáme, že smutným dôkazom charakteru ukrajinskej moci je aj to, ako sa postavila k ruskému návrhu na prímerie na 36 hodín cez pravoslávne Vianoce. Pri jej bábkovej a nesvojprávnej podobe sa niet čomu čudovať. Eduard Chmelár na Facebooku výstižne porovnal túto reakciu s

Hitlerom, ktorý, keď tiahol na Moskvu, s navlas rovnakými argumentmi odmietal výzvy pápeža na vianočné prímerie.

Čo však cynickým dehonestovaním tohto návrhu chcú docieľiť západní tútori Kyjeva, ktorí podporujú zástupnú vojnu USA s RF? Vlastne pri ich pokrytectve sa už tiež nemožno ničomu čudovať. Možno sa za ním skrýva aj rastúci strach z vývoja, ktorý zatiaľ ich očakávania nenapĺňa. Ešte šťastie, že aspoň v OSN prímerie podporili.

Náhodným prejavom čoraz viac sa zvrhávajúcej logiky myslenia a konania Západu sa stal návrh kandidatúry generálneho tajomníka NATO Jensa Stoltenberga, ktorý sa zmenil na vojnového štváča z povolania (funkcie), na udelenie Nobelovej ceny mieru! Podal ho nórsky poslanec Christian Tübring-Gedde (Progresívna strana) za „*vynikajúci výkon vo funkcii generálneho tajomníka NATO v ťažkých časoch pre alianciu.*“ Nuž, čo keď dnes pre realistov už nič nemôže byť politickým či bezpečnostným prekvapením... Väčším „gólom“ by mohlo byť už azda iba to, keby sa na Slovensku našli nejakí zúfanci, ktorí by navrhli na kandidatúru na Nobelovu cenu za medicínu Igora Matoviča a spolutvorcov jeho „atómovej bomby“ za ich krutý sociálno-zdravotnícky experiment s celoplošným očkovaním obyvateľstva Slovenska proti COVID-19 v októbri a novembri 2020.

V nijakom väčšom ozbrojenom konflikte o víťazstve nerozhodli len dodávky zbraní. Priniesli iba viac obetí a materiálnych škôd a väčšiu vojnovú traumú spoločnosti. Vždy ich však podporovali kruhy vojensko-priemyslovo-finančného komplexu, ktoré z neho bohatli, čo je zatiaľ aj hlavným výsledkom dodávok zbraní na Ukrajinu. A z toho tučného zisku nie je problém podporovať agresivitu politikov, médií, mimovládnych organizácií a pod., ktorí zo svojich pokojných priestorov „bojujú do roztrhania tela“ proti veľkému zlu v podobe škaredého netvora-nepriateľa. Ale o mieri odmietajú čo i len rozmýšľať.

[Zdroj](#)

Zpracoval: František Škvrnda st/noveslovo.eu